

De eerste ontdekking van Amerika

De zeilen waren niet bestand tegen de stormen. Ze werden gereefd en de bemanning moest roeien. Hun aanvoerder, Erik de Rode met de golvende baard, moest nieuw land vinden. Bij de strijd om weidegrond had hij op IJsland twee burens uitgeschakeld en daarom wilden de andere Vikings hem op het grote eiland niet langer dulden. Vandaar deze zeetocht naar het onbekende, deze strijd tegen de golven van de Noordelijke IJszee. Ettelijke dagen in volle zee, veel nachten in dodelijk gevaar. De twintig Noormannen hadden op hun draakschip nauwelijks nog de kracht om hun lange roeispanten te bewegen, toen aan de horizon een glinsterende bergketen verscheen.

Ongeveer 500 jaar voor Columbus betreden, na een stormachtige vaart, de Vikings het Amerikaanse vasteland.

Een troosteloos, volledig met ijs bedekt land. Maar Erik de Rode was niet makkelijk af te wimpelen. Hij loodste zijn schip in elke baai en gunde zijn manschappen, die totaal uitgeput waren, geen ogenblik respijt. En het succes liet niet op zich wachten, want op een dag ontdekten zij aan de achterzijde van een diepe fjord prachtig weideland en een sneeuwvrije grond.

« Laten we dit Groenland dopen », zei Erik, « want de ijsvelden veranderen hier in groene vlakten ».

Alleen reeds de naam betekende een grote aantrekkingskracht voor de hongerige bemanning die daar aan wal ging. Daarop had Erik ook gerekend toen hij drie jaar later weer naar IJsland voer om zijn vrouw en kinderen af te halen. Heel wat Noorse emigranten hadden de gelegenheid laten voorbijgaan om nog vette IJslandse weiden in bezit te nemen - iets wat zij dringend nodig hadden voor hun runderen en schapen. Daarom zeilde nu een volwaardige vloot draakschepen naar het hooggeprezen Groenland. Deze lui hadden alles meegenomen, vee en werktuigen, huisraad en uiteraard hun vrouwen en kinderen. Het duurde niet lang of in de buurt van de fjorden leefden honderden families.

Maar bossen waren er niet in Groenland, en men moest zich tevreden stellen met de ruilhandel uit Noorwegen om zich het noodzakelijk hout aan te schaffen.

« Driemaal heb ik land in het westen gezien, een prachtig land met bossen en weiden », vertelde Bjarni Herjulfson, toen hij na lang rondzwalpen weer de weg naar de Groenlandse Vikings had gevonden. Maar hij was slechts een handelaar die hout uit Noorwegen invoerde. Uit angst voor monsters en wilde mensen durfde hij het niet aan bij de kust te landen. De ruwe Noormannen lachten hem uit. Maar Erik de Rode lachte niet.

« Er moesten bossen zijn », merkte de angstige Bjarni op « precies dat hebben wij nodig. Waar ligt het land ? Wij moeten het vinden ! ».

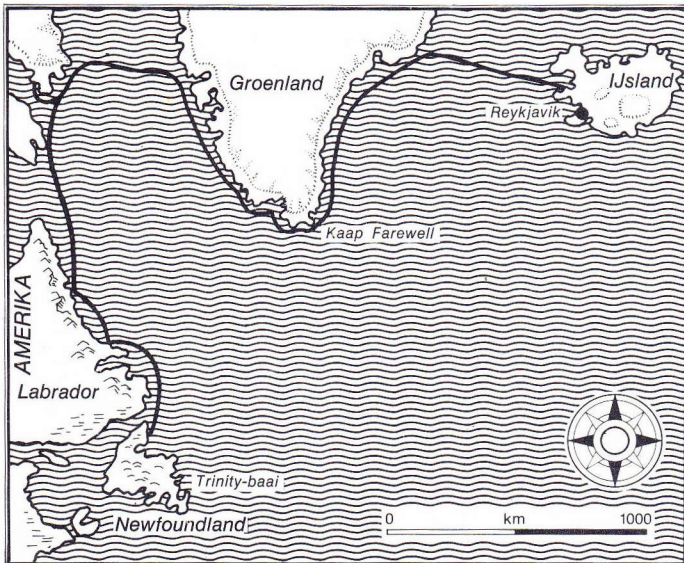
Maar Erik de Rode was al te oud. Hij stelde zijn zoon Leif Erikson aan om het gewaagde avontuur te voltrekken. Onmiddellijk gaven zich twintig moedige mannen op om hem te begeleiden. De Vikings hadden voor niets angst. Een tocht naar het onbekende was net een kolfje naar hun hand. Het stoorde hen niet dat Bjarni slechts bij benadering de richting kon aangeven. Zij zouden de bossen wel vinden.

Wanneer de moedige reis begon, kan men nu niet meer achterhalen. Het moet ongeveer 1000 na Kristus zijn geweest. De draakschepen van de Noormannen hadden geen kajuiten, enkel een dekzeil beschermde de vracht en de bemanning tegen de snijdende regen. Maar de schepen waren sterk gebouwd en weerstonden aan de hevigste stormen. Een veilige haven hadden zij niet nodig want met vereende krachten kon men de schepen aan land trekken.

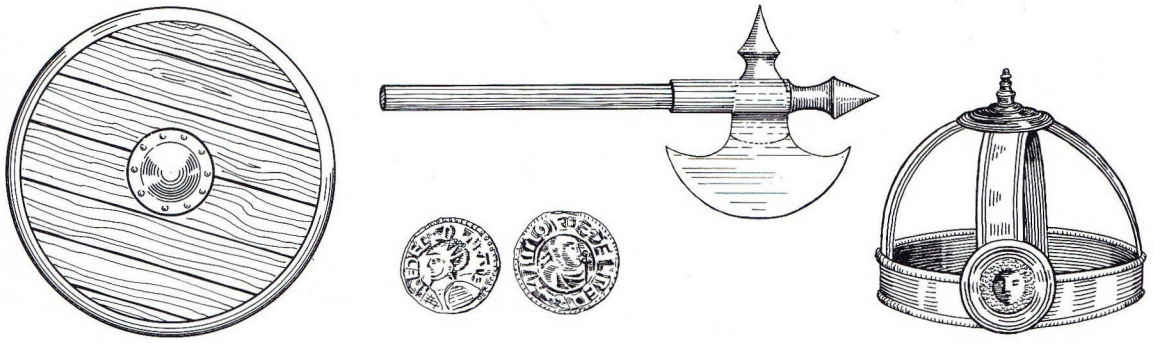
Met bolle zeilen gleeed Leif over de grijze golven. Glinsterende ijsbergen dreven voorbij, rotsachtige eilanden doken op en sneeuwoverdekte toppen lokten in de verte. Niets kon de Noormannen ophouden. Zij roeiden met stijve spieren, zij streden op leven en dood met de huizenhoge golven.

Groot was hun ontgoocheling toen zij na weken slechts een vlakke, rotsachtige kust ontdekten. Maar enkele dagen later zagen zij een bebost land en tenslotte een baai waar, naast bossen, ook groene weiden lagen. Leif en zijn vrienden bleven daar een geheel jaar, bouwden hutten en verkenden de streek tot diep in het binnenland. « Vinland » leek een geschikte naam voor het mooie land. « Vin » betekende weide in het Oudnoors.

Toen Leif verslag uitbracht over zijn ontdekking, duurde

De ontdekkingsreizen van de Vikings.

Schild, munten, strijdbijl en helmkroon uit Leif Eriksons tijd.

het niet lang of veel schepen voeren het land binnen. De Groenland-Viking Thorfinn Karlselfni wou voorgoed in Vinland blijven - het tegenwoordige Newfoundland dat tot Amerika behoort. Hij kwam met zestig man aan, en was vergezeld van zes vrouwen, onder wie de zijne. Snorri, Karlselfni's zoon, was het eerste blanke kind dat in Amerika het licht zag.

Op een dag paddelden meer dan honderd wilde inboorlingen de baai in. Men weet niet precies of het Indianen of Eskimo's waren, omdat een preciese beschrijving ontbreekt. In de oude kronieken is er slechts sprake van « Skrelingers ».

Thorfinn Karlselfni wou op een vredelievende wijze met hen onderhandelen. Men was al zover dat men geschenken zou uitwisselen, toen plotseling de uit Groenland meegebrachte stier aanstormde. De ongewone verschijning van deze wilden had zijn woede opgewekt. De stier was niet te kalmeren. De Skrelingers hadden zo'n dier nog nooit gezien en waren van mening dat het monster hen wilde verslinden. Allen maakten zich uit de voeten. Maar ze beschouwden de aanval van de stier als een overval van de vreemdelingen.

Nauwelijks waren de Skrelingers van hun schrik bekomen of ze kwamen terug, schoten pijlen af, wierpen speren en trachtten de hutten in brand te steken. Vermits de Noormannen veel minder talrijk waren, moesten ze na een verbitterde strijd de duimen leggen. Hun nederzetting had nog geen volle drie jaar standgehouden.

Tijdens de daarop volgende 400 jaar werden nog veel tochten van Groenland naar Vinland ondernomen om hout te halen. Maar steeds ging het om korte bezoeken.

Pas in 1963 ontdekte de Noorse archeoloog Helge Ingstadt de overblijfsels van de oude nederzetting nabij Anse-aux-Meadows (« Weidebaai ») aan de noordzijde van Newfoundland. Hiermede werd het laatste bewijs geleverd dat reeds 500 jaar voor Columbus Europese zeevaarders in Amerika waren geland. Ik heb de opgravingen zelf bezocht.

Dr. Hans-Otto Meissner

De grote ontdekkingsreizigers

Uitgever : A.-R. Bergereau, Esso Belgium N.V.

Alle rechten voorbehouden. Gehele of gedeeltelijke reproductie enkel met schriftelijke toestemming.

Tekst : Dr. Hans-Otto Meissner.

Gedrukt door ALBE N.V./DEURNE.

Kleurenillustraties.

Ary Bergen : blz. 10, 14, 15, 18, 22, 25, 29, 31, 34, 37, 40, 43, 54

Alex De Mulder : blz. 65 en 66

Günter Heesch : blz. 81, 86, 91, 94, 97, 103

Heinz Spohr : blz. 6, 51, 57, 59, 62, 65, 67, 73, 76, 84, 106

Dan Wanders : blz. 44, 45, 47, 70, 79, 99, 102

Omslag : Dan Wanders

Tekeningen en kaarten - Werner Friedrichs :

blz. 8, 9, 12, 13, 16, 20, 21, 24, 27, 30, 33, 35, 36, 38, 42, 48, 49, 50, 53, 61, 69, 74, 78, 92, 95, 98, 101, 105.